

71031 פיזיקה א' (מורחב) – מבחן סוף סמסטר

מועד א', 4 בפברואר 2018

שאלה 1 [12 נקודות]

חובה לפתור את השאלה בעזרת השיטה להמרת יחידות שלמדנו בכיתה: **factor-label method**.

פורסם בעיתון שאמפטמין בריכוז של 630 ng/L נמדד בנחלים של בולטימור, ארצות הברית. [3 נקודות] א. מנה טיפוסית ליום של אמפטמין היא 10 mg . אם 15% מהאוכלוסייה נוטלים מדי יום כמות זו של התרופה, כמה אמפטמין ביום כל 700 אלף התושבים של בולטימור צורכים ביחד? (תשובה בגרמים, g)

[3 נקודות] ב. הניחו שנחל מסוים מכיל ריכוז אמפטמין של 630 ng/L . בהינתן שיש מיליון ננוגרמים (ng) במיליגרם אחד (1 mg), כמה ליטרים של מים היינו צריכים לאסוף כדי לקבל מסה של מיליגרם אחד (1 mg)?

[6 נקודות] ג. מהו ריכוז האמפטמין שצפוי להימצא במי הביוב של בולטימור? (תשובה בננוגרם לליטר, ng/L) אפשר להניח כי:

- אוכלוסיית בולטימור היא 700 אלף בני אדם.
- 15% מהאוכלוסייה נוטלים 10 mg של אמפטמין מדי יום.
- גוף האדם מסוגל לפרק 50% של מנת האמפטמין, 50% האחרים מופרשים למי הביוב.
- היקף טיפול מי הביוב בבולטימור הוא 950×10^6 ליטרים ביום.
- מיליגרם אחד (1 mg) הוא מיליון ננוגרמים (ng).

שאלה 2 [28 נקודות]

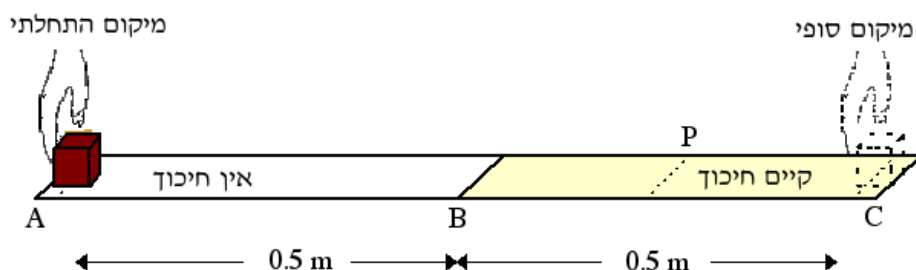
קופסה בעלת מסה $m = 3 \text{ kg}$ נדחפת מנקודה A לנקודה C, כפי שמתואר בתרשים למטה. המשטח הוא חסר חיכוך בין הנקודות A ו-B, ובין הנקודות B ו-C קיים חיכוך, ומקדם החיכוך הוא μ . היד הדוחפת מפעילה כוח קבוע F בכיוון האופקי בגודל 5 N . הקופסה במנוחה בנקודה A, והיא חוזרת להיות במנוחה כאשר היא מגיעה לנקודה C. גם המרחק בין A ל-B וגם המרחק בין B ל-C שווה 0.5 מטר.

[12 נקודות] א. שרטטו שלושה גרפים עבור התנועה של הקופסה: מיקום כתלות בזמן, מהירות כתלות בזמן, ותאוצה כתלות בזמן. הכיוון החיובי של x פונה ימינה, וראשית הציר נמצא בנקודה A. אין צורך לסמן את הערך המספרי של הגדלים השונים.

[2 נקודות] ב. שרטטו את כל הכוחות הפועלים על הקופסה כאשר היא בנקודה P.

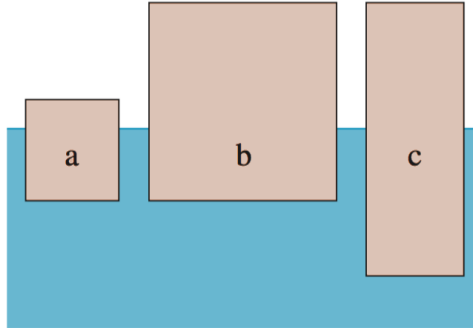
[5 נקודות] ג. מה העבודה ששקול הכוחות עושה על הקופסה בין הנקודות A ו-B, ומה העבודה ששקול הכוחות עושה על הקופסה בין הנקודות B ו-C?

[9 נקודות] ד. חשבו את הערך של מקדם החיכוך הקינטי μ .

שאלה 3 [15 נקודות]

שלוש קופסאות צפות במים, כפי שרואים בתרשים למטה. סדרו את שלוש הקופסאות לפי צפיפות מסה ρ (סדר עולה). נמקו את תשובתכם בעזרת המושג כוח הציפה.

שאלה 4 [30 נקודות]

כוח משמר פועל על כדור בעל מסה $m = 4 \text{ kg}$. הגרף למטה מראה את האנרגיה הפוטנציאלית U של הכדור כתלות במיקומו x . הקטעים המקווקווים מציינים שהגרף ממשיך הלאה באותה המגמה.

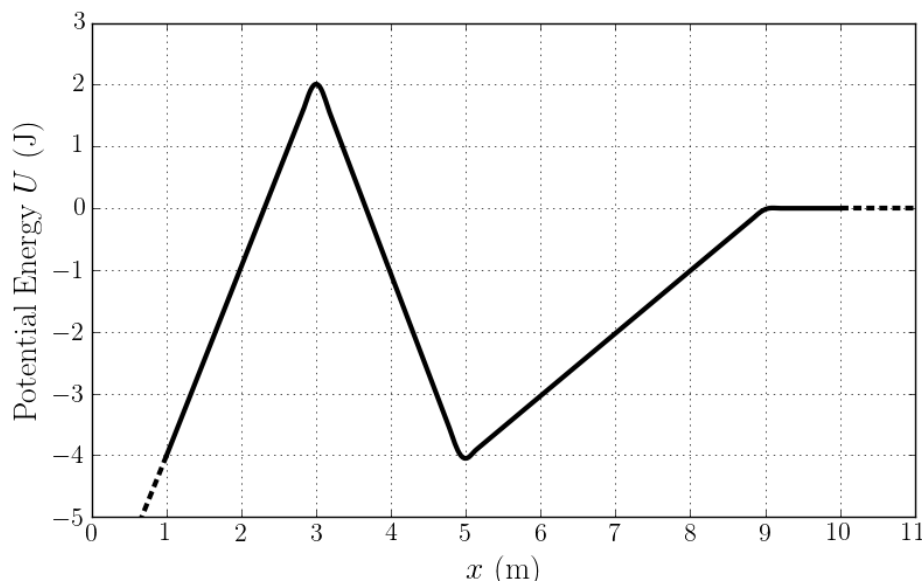
[6 נקודות] א. שרטטו את הגרף של הכוח F שפועל על הכדור כתלות ב- x .
[6 נקודות] ב. תארו באופן מילולי את התנועה של הכדור אם הוא ישוחרר מנקודה $x = 8$ (במהירות אפס).

[6 נקודות] ג. תארו באופן מילולי את התנועה של הכדור אם הוא ייזרק מנקודה $x = 8$ כלפי שמאל במהירות 1 m/s .

[6 נקודות] ד. תארו באופן מילולי את התנועה של הכדור אם הוא ייזרק מנקודה $x = 8$ כלפי שמאל במהירות $\sqrt{2} \text{ m/s}$.

[6 נקודות] ה. איך הגרף שציירתם בסעיף א' היה משתנה אילו האנרגיה הפוטנציאלית הייתה גבוהה ב-4 ג'אולים בכל נקודה במרחב? (זאת אומרת, אילו העקומה בגרף הייתה עולה ב-4 ג'אולים). נמקו.

בתשובתכם לסעיפים א-ה, השתמשו (לפי הצורך) במושגים הבאים: נקודת שיווי משקל יציבה, נקודת שיווי משקל בלתי יציבה, נקודת מפנה, בור אנרגיה פוטנציאלית, מחסום אנרגיה פוטנציאלית, אוסילציות (תנודות).

שאלה 5 [15 נקודות]

- משאית כבדה ומכונית "חיפושית" מתנגשות התנגשות חזיתית.
[4 נקודות] א. על איזה משני כלי הרכב יפעל כוח גדול יותר כתוצאה מההתנגשות? נמקו.
[4 נקודות] ב. על איזה משני כלי הרכב יפעל מתקף גדול יותר? נמקו.
[3 נקודות] ג. באיזה משני כלי הרכב יהיה שינוי גדול יותר בתנע? נמקו.
[4 נקודות] ד. תאוצתו של איזה מהם תהיה גדולה יותר? נמקו.

בהצלחה!

נוסחאות

$$\vec{r}(t) = \vec{r}_0 + \vec{v}t$$

$$\vec{r}(t) = \vec{r}_0 + \vec{v}_0t + \frac{at^2}{2}$$

$$\vec{v}(t) = \vec{v}_0 + \vec{a}t$$

$$v^2 = v_0^2 + 2a\Delta x$$

$$\Sigma \vec{F} = m\vec{a}$$

עבור כוח קבוע: $W = F\Delta x$ אנרגיה מכנית: אנרגיות פוטנציאליות אחרות $E = E_K + E_p + E_{EL}$

$$E_1 + W_{NC} = E_2$$

$$F = -\frac{d}{dx}U(x)$$

$$U_g = -\frac{mMG}{r} \quad F_g = -\frac{mMG}{r^2}$$

$$\vec{J} = \vec{F}\Delta t \text{ , ועבור כוח קבוע: } \vec{J} = \Delta\vec{p}$$

$$x_{cm} = \frac{x_1m_1 + x_2m_2 + \dots + x_nm_n}{m_1 + m_2 + \dots + m_n}$$

$$P = P_0 + \rho gh$$

$$P + \frac{1}{2}\rho v^2 + \rho gh = \text{constant}$$